

ŠOS-2020-PR-35

Dr. Simona Kustec Lipicer
Ministrica
Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport
Masarykova cesta 16
1000 Ljubljana
gp.mizs@gov.si

Janez Cigler Kralj
Minister
Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
Štukljeva cesta 44
1000 Ljubljana
gp.mdds@gov.si

Jernej Vrtovec
Minister
Ministrstvo za infrastrukturo
Langusova ulica 4
1000 Ljubljana
gp.mzi@gov.si

Ljubljana, 20. marec. 2020

ZADEVA: Odprto pismo Študentske organizacije Slovenije pristojnim ministrstvom in Vladi Republike Slovenije glede ukrepov pomoči študentom v času epidemije

Spoštovani,

Vlada Republike Slovenije (RS) je 12. marca 2020 razglasila epidemijo novega koronavirusa, po tem pa z različnimi ukrepi omejila gibanje in združevanje državljanov RS. Za mnoge študente se je vsakodnevno življenje spremenilo že prej, saj so mnogi visokošolski zavodi študijske procese ustavili oz. jih pričeli izvajati na daljavo, preostali pa so to storili s 16. marcem 2020.

S 16. marcem je Vlada RS tudi omejila bivanje v študentskih domovih, ob nekaterih izjemah. Ukrep, kateremu smo nasprotovali iz mnogih razlogov. Prvič, v študentskih domovih je že takrat bivalo zelo malo študentov, saj se je velika večina njih vrnila v kraj stalnega bivanja. Drugič, študenti, ki so tam ostali, so za to imeli tehtne razloge, predvsem samoizolacija pred ogroženimi skupinami (starejšimi in kroničnimi bolniki) doma, pomoč v zdravstvenih ustanovah, v nekaterih primerih gre za invalide, za katere je boljše poskrbljeno v študentskih domovih kot doma, itd. Veseli nas, da so študentski domovi prepoznali raznolike situacije študentov, ki bivajo v domovih in reševali situacije individualno, s tem pa pripomogli k omejevanju širjenja okužbe v družbi.

Ukrepi za omejevanje širjenja okužb pa so študente najbolj prizadeli zaradi izjemnega upada ponudbe študentskega dela in posledično izgube prihodka študentov. Upad del v turizmu, predvsem v Primorski regiji, je bil viden že nekaj tednov prej, s 16. marcem pa ponudbe študentskega dela praktično ni več. Posredniki študentskega dela tako poročajo, da je s tem tednom ponudba novih del od 70 do 90 % nižja kot pretekli teden. Mnogi študenti se zanašajo na prihodke iz študentskega dela, ki so bili v letu 2019 trikrat višji od sredstev, namenjenih za štipendije. Pri tem pa gre pogosto za socialno ogrožene študente, ki si prihodke zagotavljajo zaradi prenizkih državnih štipendij, ali pa do njih niso upravičeni prav zato, ker opravljajo študentsko delo.

Medtem ko je delavcem, ki delo opravljajo po pogodbi o zaposlitvi, omogočena uporaba instituta plačanega čakanja na delo, so ti študenti čez noč ostali brez vira prihodka. Pri tem pa ne morejo računati na odloge plačil za šolnine, najemnine za bivanje v študentskem domu ali na trgu. Poleg tega v tem času ne deluje preostala 'varnostna mreža' pravic, ki izhajajo iz statusa študenta: zdravstveno varstvo je trenutno zelo omejeno, kot tudi bivanje v študentskih domovih, subvencioniran javni potniški promet ustavljen, subvencionirana študentska prehrana deluje v zelo omejenem obsegu – preko ponudnikov z dostavo. Teh je samo 8 odstotkov vseh; 38 od skupno 460 ponudnikov.

Zato Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (MDDSZ), Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport (MIZŠ) in Ministrstvu za infrastrukturo (MzI) predlagamo sprejem ukrepov, ki bodo najbolj prizadetim študentom olajšali prehodno obdobje, preden se življenje vrne v ustaljene tirnice.

1. MDDSZ študentom, ki imajo izpad dohodka zaradi nezmožnosti opravljanja študentskega dela, nameni nadomestilo za izpad dohodka iz študentskega dela. Predlagamo, da se uvede mesečno nadomestilo za izpad dohodka v višini 60 % neto prihodka študenta v zadnjih 6 mesecih pred razglasitvijo epidemije, preračunanega na mesečno raven, vendar ne več kot 300 evrov mesečno.

2. MIZŠ vsem študentom, ki imajo pogodbe za bivanje v študentskih domovih, zagotovi brezplačno bivanje v času razglašene epidemije.

3. MDDSZ ponudnikom subvencionirane študentske prehrane, ki sicer ne izvajajo dostave na dom omogoči, da začnejo ponujati tudi to storitev. Na ta način se vsaj v manjšem obsegu spodbudi gostinski sektor. Prav tako predlagamo, da se ukine 4 urno obdobje med koriščenjem subvencij, s tem omogočimo naročanje večjega števila obrokov naenkrat in manjšo izpostavljenost dostavljavcev različnim osebam. Prav tako naj se razmisli o možnosti unovčevanja neporabljenih subvencij iz predpreteklih mesecev.

4. MzI naj vsem študentom, ki so za mesec marec kupili subvencionirano vozovnico omogoči brezplačno vozovnico za javni potniški promet za prvi mesec po zaključku epidemije.

Prvi predlog zahteva zakonodajno rešitev, saj ta pravica za študente trenutno ni mogoča. Predlagamo, da se sredstva zagotovi iz štipendijskega sklada, v katerem se zbirajo sredstva iz koncesijske dajatve iz študentskega dela, ob predložitvi vloge z ustreznimi dokazili Finančne uprave Republike Slovenije pa izplačila izvaja Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživninski sklad Republike Slovenije.

Preostale tri ukrepe lahko preko sprememb pravilnikov in navodil uredijo sama pristojna ministrstva.

Pri pripravi ukrepov bomo na Študentski organizaciji Slovenije z veseljem konstruktivno in ažurno sodelovali.

V pričakovanju na hiter odziv Vas lepo pozdravljam,

Študentska organizacija Slovenije

Klemen Peran, l.r.

Predsednik

V vednost:

- Janez Janša, predsednik Vlade Republike Slovenije (gp.kpv@gov.si),
- Zdravko Počivalšek, podpredsednik Vlade Republike Slovenije (zdravko.pocivalsek@gov.si),
- Matej Tonin, podpredsednik Vlade Republike Slovenije (glavna.pisarna@mors.si),
- Aleksandra Pivec, podpredsednica Vlade Republike Slovenije (aleksandra.pivec@gov.si),
- medijem.